

1983-1993: WEIWEI I NEW YORK

ANMELDELSE AF
BENNY LIHME

New York i august

New York er fotografiets by i dobbelt betydning: dels gennemfotograferet af verdens bedste fotografer og alle slags turister, dels en udstillings metropol med et utal af gallerier og museer, som tager fotografiet lige så alvorligt som maleriet.

International Center of Photography på 43rd Street har særstatus, et besøg i dette fotografiets mekka byder altid minimum på én interessant udstilling, til tider tre forskellige lige spændende udstillinger (sidst i august måned 2011 var det først og fremmest Magnum fotografen Elliott Erwitt som fængede undertegnede). Newyork'sk er det også, at mange gallerier, ikke mindst i Chelsea, byder på små overskuelige udstillinger. F.ex. et overraskende galleri gensyn med nogle af Laura Levine's rock ikon fotos fra 80-90'erne, som man har set gennem årene i bladene *The Village Voice* og *Rolling Stone* (det lille *Steven Kasher Gallery* på West 23rd St.).

I det følgende skal det imidlertid handle om den verdenskendte kinesiske kunster, arkitekt og systemkritiker Ai Weiwei og hans fortid i New York sammen med andre kinesiske kunstner spirer (filmfolk, klassiske musikere, forfattere) i tiåret 1983-1993. Nå ja, New York og New York. Mere præcist drejer det sig om en kort tid i Brooklyn, hvor efter New York for Weiwei efterfølgende var ensbetydende med Manhattan's East Village.

Uden kunstnerisk ambition på fotografiets vegne overhovedet tog Weiwei mere end 10.000 fotos i NY-årene med afsæt i den lille lejlighed på East 3rd Street (tæt på *Hells Angels'* hovedkvarter i samme gade). Som katten har den tilsyneladende ret tillukkede kineser lusket, lidt dovent, omkring i nabolaget og set på menneskene og deres umiddelbare omgivelser inkluderet ikke mindst subway'en og Tompkins Square Park. Da dovent hverdagsliv i New York også er at gå på museer, har den fotograferende fotograferet sig selv sammen med værker af ikke tilfældige kunstnere som Duchamp, Pollock og Warhol.

自攝, 東三街公寓

Self Portrait East 3rd Street Apartment

2005

8th Street Subway Station 1987

Ai Weiwei

At fotograferne afspejler Weiwei's daglige praksis dengang, det var ifølge ham selv en vane eller rutine, en måde at se på mere end et forsøg på at lade fotografiet med betydning eller indfange "afgrænsede øjeblikke".

Ai Weiwei's fortid i den enorme fodgængerbys subkulturelle del, også kendt som the Lower East Side, har været ukendt for de fleste, indtil nogle godt nedpakkede og hengemte kasser med 10.000 negativer blev åbnet i 2006. 500 blev udvalgt i første omgang, herefter den endelige kollektion på 227 fotos, som blev udstillet i Beijing i 2006. Og så her august 2011 for første gang udenfor Kina i det fashionable *Asia Society Museum*¹⁾ på Park Avenue, i den dyre ende Upper East Side.

Udstillingen havde ikke nogle særligt fremhævede mesterværker, dens kvalitet var kvantiteten eller det serielle ordnet kronologisk. I denne kollektivitet af fotos kan man se, hvordan Ai Weiwei fra at være fokuseret på det nære, lejligheden og livet dér, vennerne i den kinesiske diaspora, bevæger sig mere og mere ud mod de offentlige rum og de modsætninger, som udspiller sig dér. Ikke mindst kom de hjemløses *Tent City*, en slags shantytown med godt 300 hjemløse i Tompkins Square Park, og de AIDS-smittedes aktioner og demonstrationer i græsrodsorganisationen *Act Up* til at præge udstillingens sene 80'ere del.

En foto udstilling hvor ét fotografi ikke er vigtigere end et andet. Som voyeur kan man således selv, uden eksperters pegen ud for én, bestemme sig for et tyngdepunkt. De særlige kunst- og Weiwei interesserede kan få nogle interessante biografiske bidrag til en forståelse af, hvad der har været med til at forme en af den internationale kunstverdens største navne i vor tid, og hvad der

har været med til at revolutionere kunst synet i Kina. Selv er Weiwei ret så ordfattig i den henseende: hvorfor fyldte noget der var ret betydningsløst dengang med betydning i dag? John Tancock, i katalogets indførende essay, forbeholder sig heldigvis ret til at mene noget andet. Hans påvisning af den vestlige/amerikanske indflydelse på den kinesiske kunstner er da også overbevisende – og billedmæssigt underbygget af bl.a. flere fotos af venen Allen Ginsberg, som havde sin lejlighed på 12. gade tæt på Weiwei's.

For de mere New York og East Village bysociologisk interesserede er billederne væsentlige bidrag til en forståelse af 80'ernes begyndende gentrificering ("cultural cleansing"/"de-

populate" → repopulate) af bohemernes, de udskudtes og de AIDS ramtes mærkelige sammenrend i Manhattans Lower East Side (jvfr. også store dele af Patti Smith's selvbiografi *Just Kids*). En særlig plads i denne historie har Weiwei's fotos fra bydelens anarkistiske samlingsplads Tompkins Square Park, besunget af det lokale ikon Lou Reed i nummeret "Hold On" på det store undergangsprægede album *New York* fra 1989 ("You better hold on, something's happening here/You better hold on, meet you in Tompkins Square").²⁾

Om end ikke med samme fotografiske brutalitet som den japanske fotograf Sakamaki's dramatiske dækning af politiets voldelige rydning af Tompkins Square Park for hjemløse sommeren 1988³⁾, så var Weiwei også til stede med sit kamera, og hans billeder fra denne omgang politivold kom til at indgå i nogle af de retssager, som der blev rejst mod politiet efterfølgende.

Noter:

1. Der er et interview med Ai Weiwei i det flotte og oplysende udstillingskatalog med super gengivelser af alle udstillingens fotos (*Three Shadows Photography/Chambers Fine Art*, 316 sider).
2. Den danske grafiker Poul Langes fantastiske omslag til Paul Auster's dystopiske roman *I det sidstes land* (1987) har centrum i et foto fra Tent City, romanen kan med lidt god vilje læses som en slags litterær pendant til Reed's album. Selv om Auster's by i undergang ikke nævnes ved navn i romanen, er jeg ikke den eneste, som har læst bogen som en bog om New York, en by som i 80'erne så døden i øjnene.
3. Den japanske fotograf Q. Sakamaki var i 1980'erne en del af det lokale patchwork omkring Tompkins Square Park. På 20-året for den historiske kampdag udkom en bog med hans fotografier fra det store slag i den lokale park (*Tompkins Square Park*, powerHouse Books, 2008).

湯姆金斯廣場公園暴亂

1988

Tompkins Square Park Riot 1988

Weiwei